

רבינו גרשום

בשחיטה וקא קרי לה טרפה. איתיביה רב אחא בר הונא לרבא כלומר כיצד אמרת (שחטה חתך זו פסק ולבסוף) [שאם פסק ולבסוף שחט] טרפה: והא הכא דקא חזינן אפי' פסק ואח"כ שחט נבלה אימא וכבר שחט נפסלה בשחיטה ומשום הכי נבילה (וזו ר' ענה תלמוד) חדא דהיינו קמייתא. כלומר שחט את הורשט וכבר שחט חדא לישנא היא ולא יכול לתרץ [בן] ועדיין אומר אני דקשיא מהתנין: אלא אמר רבא אלו אסורות קתי. לעולם בין שחט את הורשט ופסק את הגרגרת בין פסק את הגרגרת ואח"כ שחט את הורשט הוי נבלה ואי פרכת אלו טרפות כבהמה נקבות הורשט ופסוקה הגרגרת לא קתני אלו טרפות אלא אסורות קא קמי' יש מהן נבלות ויש מהן טרפות ואלו שניהם נקבות הורשט ופסוקה הגרגרת נבלות והשאר כאן משמטה עשר כולן טרפות. וליחשוב נמי דחזקיה כלומר לדברין השתא ששניין אנו במשנה נבלות נחשוב נמי במשנה דחזקיה: ריש לקיש אמר כן ששחט במקום חתך כי כלומר הממשה דשניין ושחט את הורשט ופסק את הגרגרת כי נבלה ששחט במקום חתך: וימי אמר ריש לקיש הכי והאמר ריש לקיש שחט את הקנה איר' ויחונן לא קשיא כאן קודם חזרה כי כלומר מה ששנינו אלו טרפות נקבות הורשט נשנית קודם שחור והזרה ר' עקיבא לר' ישבב ומה ששנינו שחט את הורשט ופסק את הגרגרת וא' שפסק את הגרגרת ואח"כ שחט את הורשט נבלה נשנית לאחר חזרת ר' עקיבא לר' ישבב ומשנה לא זזה ממקומה כלומר אע"פ שחור ר' עקיבא לר' ישבב אלו טרפות שקודם לא זזה ממקומה אמר רבא לא אמר ר' שמעון בן לקיש אלא בריאה כי כלומר לא איר' שמעון בן לקיש דבשירה אם ינקב לאחר שחיטת הקנה אלא בריאה הואיל ויחי ריאה תלוין בקנה והקנה כבר נשחט. (אי) אבל בני מעים לא. כלומר אבל אם ניקבו בני מעים בין סימן לסימן (טרפת) הכי גרסינן מי מצטרף סימן שני לסימן ראשון לטהרה מירי בליה: א"ל רב אחא בר רב לרבינא דילמא

## לב:

**וּלְיַחְשׁוּב** נמי דחזקיה. ואם תאמר אמאי לא פריך וליחשוב דזעירי דאמר (לעיל דף כ:): נשצרה מפרקת ורזו צצר עמה נבלה וי"ל דאינה נבלה אלא אם כן נפסק נמי חוט השדרה והא תני לה דנפסק חוט השדרה לחוד אסור לכל מחזקיה פריך שפיר דמשכחת ליה גיסטרא דנבלה אפילו חוט השדרה קיים כגון נעקרה אלע מכאן ואלע מכאן וחוט השדרה קיימת דקרי ליה רצ גיסטרא צאלו טרפות (לקמן נצ). אי נמי שעשאה גיסטרא למטה מבין הפרשות דלא מיטרפא בפסיקת חוט השדרה וא"ת אמאי קשיא ליה דניחשוב דחזקיה ודרכי אלעזר והא לקמן צאלו טרפות וצז שמעתמא משום דלמאי צזה הכלל כל שאין כמוה חיה טרפה דטרפה ליהו אסורה כמו אלו טרפות דאמר אלו אסורות קתני ויש לומר דלא משמע ליה לדבוי נבלה מזה הכלל דקתני כל שאין כמוה חיה דמשמע הלשון דעכשיו היא חיה אלא שאין יכולה להיות עוד משום טרפות וא"ת אמאי פריך וליחשוב דרכי אלעזר והא צמה שנחתכו רגליה מן הארצוצה ולמעלה אחי צזה הכלל דהיינו צסג"ר ואם כן שפיר שמעינן מנייה ניטל הידך וחלל שלה דאסורה ולא צריך למחצביה וי"ל דללמא דמן הארצוצה ולמעלה דאסורה היינו סמוך לזומת הגידים אצל למעלה צרחוק שרי וכן נצצר העצם דאמר צפרק צמה המקשה (לקמן דף עו:): דהויא טרפה כשאין עור וצצר חופין את רזיו שמה היינו צעצם שני אצל צעצם שלישי המחוצר לגוף לא מיטרפא שום צצירת העצם גרידא ומיהו צפ"ק (לעיל דף כא). פ"ה ניטל הידך והצצר והעור חופין עד חצי הידך או שלישי הויא טרפה: **וְהָדָר ביה רבי זירא**. פ"ה ממה שהקשה מה לי צריאה מה לי צצני מעיים אלא טעמא מ' משום דמכאן דמנחא דציקולא דמיא ופירש הא דצעי נקצו צני מעיים צין סימן לסימן דהיינו צין קנה לוושט דאי נשחט הוושט תחלה הוו צני מעיים כמאן דמנחא דציקולא דמיא ונראה דדעת הקונט' שאין ע' צ"ל דרכי זירא פליג אר"ל וקשה דנקצו צני מעיים צין סימן לסימן משמע אפילו צין ויושט לקנה ועוד דמשני רבי זירא לדבריו דרצא

קאמר ליה הוה ליה למימר קמיצביא ליה ועוד דקאמר דהדר ציה רבי זירא מדצעי רבי זירא <sup>ז</sup> נקצו לא הוה ליה למימר טפי אלא והדר ציה רבי זירא דצעי רבי זירא כי' אצל מדנקט מדצעי רבי זירא משמע שמן הצביא חזר צו והכי פריך מדמקשה לרצא מה לי צריאה מה לי צצני מעיים צצבל מקום יש להחיר ש"מ דסצר דאין טרפות לחצי חיות ולא שייך למיצעי נקצו צני מעיים צין סימן לסימן ומתחלה מיצעי ליה נקצו אפילו נשחט הוושט תחילה דהוי פשיטא ליה דיש טרפות לחצי חיות ומשני יא' לעולם לא חזר מן הצביא ואליצא דרצא שהחיר צריאה פריך כיון דשרי צניקצה הריאה אחר שחיטת קנה זה אי אפשר יא' אלא מטעם שאין טרפות לחצי חיות ואם כן גם צצני מעיים תמיר:

**וּאֲמַרְינָן** דא'ו היינו דבעי אילפא. לכך הוצרך כאן להציב ראייה מאלילפא משום דרכי זירא סתם דבריו ולא אמר אלא מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני או לא ולטהרה מירי נבלה גמרא הוה דקאמר לה לכך מדקדק מדקאמר לאו היינו דצעי אילפא ש"מ דלטהרה מירי נבלה קמיצביא ליה:

מולחו

המקשה (לקמן סח:). עובר ניתר בשחיטת אמו אצל הוציא ידו קודם שחיטת אמרינן הסם דלוחו אצר דין טרפה שחוטת יש לו שאינו מטמא דמהניא ליה שחיטה לטהר[ו] דמן הסם [עצ]. שחט את אמו ואח"כ חתכה מגע נבלה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים מגע טרפה שחוטת וקצעי אילפא שם סט.). הוציא עובר את ידו צין סימן לסימן מהו סימן ראשון נשחט להחיר ולטהרה וסימן שני לא צא לאותו אצר אלא לטהר:

## השווחת פרק שני חולין

**גב' נקוצם הוושט** <sup>א</sup>. אלמא טרפה היא ולאו נבלה וכיון דחזר צו רבי עקיבא ההיא דאלו טרפות מני: **ששחט**. את הוושט ולבסוף פסק את הגרגרת: **כדצר אחר גרם לה דמיא**. דהא קודם שהתחיל בשחיטה נפסל אע"ג דצחדא שעמא היא: **פסק אם הגרגרת כו'**.

אלמא אפילו פסק ולבסוף שחט קרי ליה רבי ישצצ נבלה והודה לו רבי עקיבא: **אלא**. ההיא דאלו טרפות לאו טרפות דוקא קאמר אלא אלו אסורות קאמר: **יש מהן נצלות**. כגון נקוצת הוושט ופסוקת הגרגרת דאימערע מקום שחיטה דידהו ואיך הוו טריפות: **וליחשוב נמי דחזקיה**. דכיון דלמרת נצלות מיתנו הסם ליחשוב נמי הכ: **נבלה**. ואפילו מפרכסת: **רשצ"ל אחר**. לא תתני אלו אסורות אלא אלו טרפות ולא תיקשי: **כאן ששחט צמקום חסך**. טכלומר מתניתין דהכא ששחט צמקום חסך צמקום שפסק רזו הגרגרת כצ: **ואח"כ ניקצס הריאה**. צין שחיטת קנה לשחיטת הוושט: **אלמא**. כיון דריאה תלויה בקנה ושחט הקנה הוי כמו שניטלה כולה מן הצמהה ומונחת צכל ותו לא מיטרפא צה צמהה וגצי פסק ולבסוף שחט א' נמי כיון דרוצא נפסקה דהא פסוקת הגרגרת צרוצא הוה הויא לה כמנחא דציקולא וצוז אין לצהמה זו צשעת שחיטה אלא סימן אחד וצה אינה יוצאה מירי נצילה: **אלא אחר רבי יוחנן**. משנה זו דאלו טריפות רבי עקיבא אמרה קודם שחור צו ומשנתינו דקתני והודה לו רבי עקיבא לאחר חזרה: **ומשנה**. דאלו טרפות אחר צשננית צצית המדרש לא זזה ממקומה לא שכתוה התנאים ולא עקרוה ממשנתם אע"פ שחור צו רבי עקיבא וחזרו ושנו וקצעו <sup>ט</sup>צמשנתם אף לאחר החזרה. ואע"פ שזו קודמת לזו אין סדר למשנה ואע"ג דצחדא מסכת אמרינן צלפני צדיהן (ע"ז ו). יש סדר למשנה ה"מ וצסתם ואח"כ מחלוקת או מחלוקת ואח"כ סתם שהקפידו החכמים צסדורו משום דמחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם אצל צמילי אחרייתא לא קפדינן אסידרא: **אצל צצני מעיים לא**. אם נקצו צני מעיים צין קנה לוושט אחר שחיטת הקנה טרפה דחיותא דצני מעיים לא צקנה תלי אלא צוושט. לעולם דרך קנה לישחט תחלה לפי

שהוה סמוך לעור והוושט סמוך למפרקת: **הסרת**. דסצירא <sup>א</sup>ולן כיון דמקצתה אשחחיש מו לא מיטרפא שאין טרפה לחצי חיות דהא לא צצירא <sup>א</sup>לרבי זירא דטעמא משום דאמרינן כמאן דמנחא דציקולא דמיא: **והדר ציה רבי זירא**. מהאי טעמא ואודי דטעמא משום דכמנחא דציקולא דמיא צריאה אצל צצני מעיים מיטרפא שהוושט עדיין קיים. ומנלן דהדר ציה מדצעי רבי זירא ניקצו צני מעיים צין סימן לסימן לאחר שחיטת הקנה דהוה לעולם ראשון: **מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהרה מירי נבלה** או לא. מי אמרינן סימן ראשון נשחט לצ' דצרים [להיתר] אכילה ולטהרה מירי נבלה וסימן שני לא צא להתירה צאכילה שהרי נטרפה אלא לטהרה וכיון דאינן שוין אין שחיטתן מצטרפות ואע"ג דסימן ראשון לטהר מירי נבלה נמי נשחט או דלמא כיון דראשון אף לטהרה מירי נבלה נשחט מצטרף לשני: **סימן ראשון לסימן שני** גרסינן ולא גרסינן **סימן שני לסימן ראשון**. דראשון הוה דמצי לאיצטרופי לשני לטהר אצל שני לא מצי אצטרופי צהדי ראשון להיתר: הכי גרסינן ואמרינן לאו היינו דצעי אילפא הוציא העובר את ידו צין סימן לסימן מי מצטרף סימן ראשון כו'. והאי דאילפא צצהמה גרסינן ולא גרסינן **סימן שני לסימן ראשון**. דראשון הוה דמצי לאיצטרופי לשני לטהר אצל שני לא מצי אצטרופי צהדי ראשון להיתר: הכי גרסינן ואמרינן לאו היינו דצעי אילפא הוציא העובר את ידו

מי

מסורת הש"ס

(א) לעיל כא. ע"ש, צ) [לעיל כא. תמורה יא:]: מהה כד., ג) גי' רש"ל וחלל שלה ניכר נצילה, ד) וינמות צ. ומס [נמנן], ה) לקמן סט., ו) וינמות מצב,].

### גליון הש"ס

גב' ויער הא תנן. צרשצ"א הגירסא הא תניא: שם הא תנן ואח"כ. ועיין יומא מא ע"א:

### הגהות הב"ח

(א) גמי ועוד הא תניא ואחר כך: (ב) שם מדבעי ר' זירא: (ג) רש"י ד"ה נקוצת הוושט ופסוקת הגרגרת אלמא:

### הגהות מהר"ב

**רנשבבורג**
א' רש"י ד"ה אלמא וכו'. ולבסוף שחט שאלו צמקום חסך נמי וכו' כצ"ל:

### מוסף רש"י

ופסוקת הגרגרת. לחמה צרובס (קטן כח.). עשאה גיסטרא. שמתה לחמה או צלוצה כולו או צצדנה עד החלל, כל דצר החלוק לשנים קרי גיסטרא (קעיר כא.). נטלה ירך. ממקום חציניו צצוקא דלעמא, וחללה שלה. עלומר לא שניטל העצם עס קלת הצצר הפנימי ונשאר צצר העליון והעור עד חצי הידך או שלישימו וחופה את הסכה, דהתם טרפה הוה דקתנ' (לקמן עו). צמהה שחחטכו רגליה דהיינו אחרונים מן האצטנכה ולמעלה טרפה, אצל צסטנל כל הצצר עד שניטלת גופה של מקום החתך כעין חלל קיצורצ"א צצלי"ו (קעיר כא.). נבלה. אע"פ שהיא דקמתה הוה ולא כמה (תוסדורה יא:).

### שיטה מקובצת

[א] והדר ביה ר' זירא מדבעי ר' זירא דבעי ר' זירא: [ב] כאן ששחט במקום חתך וכר' מתני': [ג] וחזרו ושנו וקבעו כמשנתם החזרה: [ד] ה"מ לענין סתם: [ה] התרת דסבירא לך כיון: [ו] דהא לא סבירא ליה לר' זירא: [ז] דמהניא ליה שחיטה לטהרו מירי נבלה דתנן תתם: [ח] אלא טעמא הריא משום: [ע] נראה דדעת הקונטרס שאין נראה לו לומר דר' זירא פליג: [פ] מדבעי ר' זירא דבעי ר' זירא נקבו: [יא] ומשני דלעולם לא חזר בו מן הבעיא: [יב] זה אי אפשר להיות אלא מטעם: